

Αθήνα, 27 Ιουνίου 2010

Προς

Ο.Ε.Ν.Γ.Ε.

Υπόψη Προέδρου κ. Δημ. Βαρνάβα

Γνωμοδοτικό Σημείωμα

1. Στο υπό κατάθεση Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης "Για την αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Υγείας", μεταξύ των άλλων ζητημάτων που αυτό πραγματεύεται, είναι και οι προτεινόμενες νέες ρυθμίσεις για τις εφημερίες.

Το σχετικό Ενημερωτικό Σημείωμα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για το ζήτημα αυτό αναφέρει τα εξής:

«Με στόχο ένα ασφαλές και σταθερό σύστημα εφημεριών, που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των Νοσοκομείων, θεσπίζεται μηνιαία αποζημίωση για πραγματοποιηθείσες εφημερίες για κάθε Ιατρό, για ένα σταθερά προβλεπόμενο αριθμό υποχρεωτικών εφημεριών ανά μήνα.

Προβλέπεται η δυνατότητα πραγματοποίησης επιπλέον εφημεριών εφ' όσον διαπιστώνεται επιτακτική ανάγκη, η αμοιβή των οποίων θα καλύπτεται από τα έσοδα των Νοσοκομείων».

Με τη προτεινόμενη νέα ρύθμιση, που επί της ουσίας αποτελεί "επιδοματοποίηση" των εφημεριών, επιχειρείται η δημιουργία ενός πλαισίου κανόνων, που αντιβαίνουν τόσο στη κλαδική συλλογική σύμβαση εργασίας και το Ν.3754/2009 όσο και σε όλους τους από συστάσεως του Εθνικού Συστήματος Υγείας Νόμους.

2. Η αμοιβή των εφημεριών αποτελεί αμοιβή υπερωριακής εργασίας, λόγω δε της τακτικότητάς της, αποτελεί μισθό (βλ.ΟΛΑΠ39/2002) και θα πρέπει να ενσωματώνεται στις βασικές αποδοχές των Ιατρών (ειδικευμένων και ειδικευόμενων). Αυτό δε, διότι οι εφημερίες είναι τακτικώς παρεχόμενη εργασία, αφού οι Ιατροί κλάδου Ε.Σ.Υ. παγίως συμ-μετέχουν στα προγράμματα εφημεριών (ενεργών, μικτών και ετοιμότητας). Γι' αυτό και η αμοιβή τους θα πρέπει να εντάσσεται στις βασικές αποδοχές, χωρίς, όμως, να αναιρείται η αυτοτέλεια των εφημεριών ούτε να εμποδίζεται η εφαρμογή ειδικών κανόνων προσδιορισμού της αμοιβής τους. Οι υπηρεσίες εφημεριών είναι υπηρεσίες υπερωριών και παρά το γεγονός ότι η αμοιβή τους είναι, ουσιαστικά, στοιχείο των βασικών αποδοχών, ο προσδιορισμός της αμοιβής τους θα πρέπει να ακολουθεί τους κανόνες υπολογισμού της αμοιβής της υπερωριακής εργασίας.

Θα πρέπει δε εδώ να επισημάνουμε, ότι κρίσιμο ζήτημα κάθε φορά δεν είναι η ονομασία που δίδει ο Νόμος σε μια παροχή, εάν δηλαδή αυτή ονομάζεται επίδομα, αλλά ο ορθός νομικός χαρακτηρισμός της παροχής αυτής. Έτσι, εάν μια παροχή έχει ως αιτία τη τακτική παροχή υπηρεσιών καθ' υπέρβαση του κανονικού ωραρίου και δεν δίδεται για κάποιο ειδικό σκοπό, τότε ο νομικός χαρακτηρισμός της ως επιδόματος από το νομοθέτη δεν δεσμεύει τα Δικαστήρια, που θα προχωρήσουν στον ορθό νομικό χαρακτηρισμό στον οποίο έχει προβεί ο νομοθέτης (από τις πιο πρόσφατες Αποφάσεις για την ελευθερία του Δικαστηρίου να προβαίνει στον ορθό νομικό χαρακτηρισμό, αγνοώντας τον εκ του Νόμου ψευδή ή εσφαλμένο νομικό χαρακτηρισμό, βλ.ΟΛΑΠ18/2006)¹.

---

¹ Βλ. Γνωμοδότηση της 22-03-2010 του Καθηγητού Εργατικού Δικαίου στο Τμήμα Νομικής της Σχολής Ν.Ο.Π.Ε. του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Άρι Καζάκου, σελ.4 και 5.

3. Περαιτέρω, η επιχειρούμενη "επιδοματοποίηση" των εφημεριών και με δεδομένο ότι οι εφημερίες συνιστούν το 50% περίπου του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών των Ιατρών, θα επιφέρει έτι περαιτέρω μείωση του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών τους, εφόσον με το Σχέδιο Νόμου θεσπίζεται μηνιαία αποζημίωση για πραγματοποιηθείσες εφημερίες για κάθε Ιατρό, για ένα σταθερά προβλεπόμενο αριθμό υποχρεωτικών εφημεριών ανά μήνα(!!!)

Όπως δε γίνεται σαφές, η προβλεπόμενη σημαντική περικοπή του αριθμού των εφημεριών και η αναγωγή της σε πάγια μηνιαία αποζημίωση, συνδυαζόμενη με τις ήδη σοβαρές μειώσεις του βασικού μισθού των Ιατρών, θα πλήξει υπέρμετρα τους Ιατρούς και θα επιδεινώσει δραματικά την ήδη τραγική εισοδηματική τους κατάσταση, ως συνέπεια των μέτρων που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση της παρούσας οικονομικής συγκυρίας, πέραν, ασφαλώς, του πλήγματος που θα δεχθεί και η αξιούμενη εύρυθμη και ασφαλής λειτουργία των υπηρεσιών υγείας των Δημόσιων Νοσοκομείων.

Δεν είναι δυνατόν η αποζημίωση για τις εφημερίες να χαρακτηριστεί ως επίδομα, καθόσον η εφημερία είναι υπερωριακή απασχόληση, διαφοροποιούμενη ως προς το τύπο (ενεργής, μικτή, ετοιμότητας), τον αριθμό, τη χρονική διάρκεια (εργάσιμη, αργία, εξαιρέσιμη), το ύψος της αποζημίωσης (ανά τύπο εφημερίας), τη συχνότητα πραγματοποίησης και αυτό σε συνδυασμό με τις επιτακτικές ανάγκες εύρυθμης και ασφαλούς λειτουργίας των Νοσοκομείων και των Κέντρων Υγείας.

Εξάλλου, η εφημερία, ως χρόνος υπερωριακής απασχόλησης, αποτελεί μέρος του μισθού, δηλαδή στοιχείο των βασικών αποδοχών του Ιατρού, ως τακτικώς παρεχόμενη εργασία, συνδυαζόμενη δε με το σύνολο των ως άνω

παρατιθέμενων διαφοροποιήσεων (ποιοτικών και ποσοτικών), σαφώς αντι-διαστέλλεται εννοιολογικά από το επίδομα, ήτοι τη πάγια μηνιαία παροχή.

Από τις ανωτέρω επισημάνσεις παρέπεται, ότι η ενδεχόμενη θέσπιση μηνιαίας αποζημίωσης για πραγματοποιηθείσες εφημερίες για κάθε Ιατρό, για ένα σταθερά προβλεπόμενο αριθμό υποχρεωτικών εφημεριών ανά μήνα με τη μορφή επιδόματος, θα οδηγήσει νομοτελιακά στην ολοσχερή κατάρρευση του συστήματος εφημέρευσης του Εθνικού Συστήματος Υγείας.

Δρ Μιχαήλ Δ. Μιχαήλ
Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω